

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandra Agache împotriva Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova cu privire la anularea ordinului de încetarea a contractului individual de muncă, restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea plăților salariale pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă, încasarea indemnizației pentru perioada incapacității temporare de muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-1589/23
NR. PIGD 2-21107792-01-2ra-06112023)*

Omiterea instanței de apel de a analiza aspectele esențiale ale cauzei și nemotivarea suficientă a deciziei sub aspectul faptelor reținute, al probelor administrate și al temeiurilor juridice incidente, în absența unei examinări riguroase a pozițiilor părților.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru: jud. V. Holban
Curtea de Apel Chișinău: jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malii

20 august 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul declarat de Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Diana Stănilă,
Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 iulie 2021, Alexandra Agache a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova (în continuare, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie) cu privire la anularea ordinului de încetarea a contractului individual de muncă, restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea plăților salariale pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă, încasarea indemnizației pentru perioada incapacității temporare de muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2-9, vol. I).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta Alexandra Agache a indicat că se afla în relații de muncă pe durată nedeterminată, în funcția de îngrijitor de încăperi de serviciu, în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie. Prin Acordul adițional nr. 02 din 24 decembrie 2019, activitatea ei a fost prelungită pentru perioada 1 ianuarie 2020 – 31 decembrie 2020.

3. Alexandra Agache a menționat că, la 14 decembrie 2020, a fost internată în spital, suferind o intervenție chirurgicală și s-a aflat în concediu medical până la 09 iunie 2021. Inițial, angajatorul i-a achitat indemnizația pentru incapacitate de muncă, iar ulterior a refuzat să o mai plătească. În legătură cu acest fapt, la 26 mai 2021, a înaintat angajatorului o somație prin care a solicitat stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, însă, soluționarea litigiului pe cale amiabilă a eșuat.

4. La 21 decembrie 2020, angajatorul a emis ordinul nr. 1527-RU, prin care, în temeiul art. 82 lit. f), art. 81 alin. (3) și art. 119 din Codul muncii, a încetat din 31 decembrie 2020, în legătură cu expirarea termenului, contractele individuale de muncă încheiate pe perioadă determinată, *inter alia* cu salariatul Alexandra Agache.

5. Reclamanta a notat că, ordinul de concediere din 21 decembrie 2020 împreună cu procesul-verbal din 28 decembrie 2020, prin care s-a constatat refuzul

reclamantei de a semna ordinul de concediere, i-a fost adus la cunoștință prin intermediul avocatului său, la 21 iunie 2021.

6. În drept, reclamanta și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 45, art. 84, art. 89 alin. (1) și (2), art. 90 alin. (2) lit. a) și c), alin. (3) și (4), art. 324, art. 327, art. 330 alin. (1) lit. b) și alin. (2), art. 354 din Codul muncii, precum și art. 2036-2037 din Codul civil.

7. Reclamanta Alexandra Agache a solicitat prin cererea de chemare în judecată ordinului nr. 1527-RU din 21 decembrie 2020 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie, restabilirea în funcția deținută anterior de infirmier la Centrul Stomatologic Universitar, încasarea plăților salariale pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă, încasarea indemnizației pentru perioada incapacității temporare de muncă (ianuarie 2021 – iunie 2021), repararea prejudiciului moral în mărimea a trei salarii medii și compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandra Agache. S-a anulat parțial ordinul privind încetarea contractului individual de muncă în partea concedierii reclamantei. S-a restabilit Alexandra Agache în funcția de infirmier pentru perioada 31 decembrie 2020 – 10 iunie 2021. S-a obligat Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie să modifice data încetării raporturilor de muncă dintre părți începând cu 10 iunie 2021. S-a încasat din contul Universității de Stat de Medicină și Farmacie în beneficiul reclamantei 4 000 de lei cu titlu de compensarea a cheltuielilor de judecată și 2 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral (f.d. 205, vol. I).

9. În susținerea soluției adoptate, instanța de fond a reținut că ordinul nr. 1527-RU din 21 decembrie 2020, privind încetarea raporturilor de muncă cu Alexandra Agache, este întemeiat parțial, întrucât pârâta, contrar prevederilor art. 83 alin. (3) din Codul muncii, a încetat raporturile de muncă cu reclamanta în timpul în care aceasta se afla în concediu medical.

10. Instanța de fond a reiterat că Alexandra Agache se afla în concediu medical la 9 iunie 2021, astfel că angajatorul urma să înceteze relațiile de muncă începând cu 10 iunie 2021.

11. În contextul dat, prima instanță a decis restabilirea reclamantei în funcția de infirmier pentru perioada 31 decembrie 2020 – 10 iunie 2021, obligând Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie să modifice data încetării raporturilor de muncă, stabilind încetarea acestora începând cu 10 iunie 2021.

12. Instanța de fond a făcut referire la prevederile art. 90 din Codul muncii, invocând necesitatea reparării prejudiciului cauzat în cazul restabilirii la muncă a salariatului concediat nelegitim.

13. Cu referire la acest aspect, instanța de fond a subliniat că perioada 30 decembrie 2020 – 10 iunie 2021 se consideră absență forțată de la lucru a reclamantei. Totodată, instanța a precizat că, în perioada respectivă, Alexandra Agache se afla în concediu medical și are dreptul să primească indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă. Prin urmare, cererea privind încasarea salariului pentru perioada absenței forțate este neîntemeiată.

14. De asemenea, prima instanță a reținut prevederile art. 329 alin. (1) și (2) din Codul muncii, potrivit cărora angajatorul, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie, este obligat să repare integral prejudiciul material și moral cauzat Alexandrei Agache în legătură cu concedierea ilegală, acordând suma de 2000 (două mii) lei cu titlu de prejudiciu moral (f.d. 210-213 verso).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

15. La 3 mai 2023, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie a declarat apel împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi decizii prin care să se respingă cererea de chemare în judecată depusă de Alexandra Agache (f.d. 207-209, vol. I).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

16. Prin decizia din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel declarată de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie, cu menținerea hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 229-240, vol. I).

17. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit corect că ordinul nr. 1527-RU din 21 decembrie 2020, „Cu privire la încetarea raporturilor de muncă”, în partea ce o vizează pe Alexandra Agache, este neîntemeiat, deoarece Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie a încetat raporturile de muncă cu reclamanta în timpul aflării acesteia în concediu medical, ceea ce contravine prevederilor art. 83 alin. (3) din Codul muncii. Contractul individual de muncă pe durată determinată, încheiat pentru perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului al cărui contract este suspendat sau care se află în concediul respectiv, încetează în ziua reîntoarcerii acestuia la lucru.

18. În opinia instanței de apel, instanța de fond a reținut justificat că Alexandra Agache se afla în concediu medical până la 09 iunie 2021 (f.d. 27, vol. I), astfel că angajatorul, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie, urma să înceteze relațiile contractuale cu Alexandra Agache începând cu 10 iunie 2021.

19. Instanța de apel a considerat concluzia instanței de fond privind încasarea prejudiciului moral, în cuantum de 2 000 de lei, ca fiind întemeiată, reală, necesară și rezonabilă.

20. În același context, instanța a reținut ca justificată soluția, în baza art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 4 000 de lei, reieșind din complexitatea cauzei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

21. La 06 noiembrie 2023, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie a declarat recurs împotriva deciziei din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii prin care să fie menținută fără modificări hotărârea instanței de fond (f.d. 3-6, vol. II).

ARGUMENTELE RECURSULUI

22. În motivarea recursului, recurenta a invocat prevederile art. 430-432 și 437 din Codul de procedură civilă.

23. Recurenta a menționat că hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și decizia din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău este neîntemeiată cu interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural. Concluziile primei instanțe sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

24. Consideră că instanța de fond și instanța de apel au aplicat incorect prevederile art. 83 alin. (3) din Codul muncii, reiterând că Alexandra Agache nu a înlocuit sau a îndeplinit obligații de muncă al altui salariat, fiind angajată conform datelor de personal libere. Universitatea nu a avut temei aplicarea prevederilor art. 83 alin. (3) din Codul muncii.

25. S-a invocat faptul că Alexandra Agache nu a fost concediată, fiind expirat contractul individual de muncă pe perioada determinată.

26. Astfel, în opinia recurteii a fost interpretate greșit noțiunile de concediere și încetarea contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților.

27. La 15 martie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimitei, copia recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, avizele de recepție, anexate la materialele cauzei (f.d. 12-14, vol. II).

28. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului Alexandra Agache nu a făcut uz de dreptul procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

30. Art. 431 din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

31. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

32. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

(2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art.372 alin.(3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit.e) sau în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art.372 se aplică în mod corespunzător.

(3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.”

33. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin. (1) lit. b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

34. Art. 445 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

35. Art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
- d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

36. Art. 373 din Codul de procedură civilă:

(1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

(2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

(5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.”

37. Art. 55 din Codul muncii

(1) Contractul individual de muncă poate fi încheiat pe durată determinată, conform art.54 alin.(2), în următoarele cazuri:

- a) pentru perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului al cărui contract individual de muncă este suspendat (cu excepția cazurilor de aflare a acestuia în grevă) sau pentru perioada în care el se află în unul din concediile prevăzute la art.112, 120, 123, 124, 126, 178, 299 și 300 ori pentru perioada în care el absentează din alte motive;
- f) cu persoanele pensionate, conform legislației în vigoare, pentru limită de vîrstă ori vechime în muncă (sau care au obținut dreptul la pensie pentru limită de vîrstă ori vechime în muncă) și nu sînt încadrate în cîmpul muncii – pe o perioadă de pînă la 2 ani, care, la expirare, poate fi prelungită de părți în condițiile art.54 alin.(2) și ale art.68 alin.(1) și alin.(2) lit.a);
- g) cu colaboratorii științifici din instituțiile de cercetare-dezvoltare, cu cadrele didactice și rectorii instituțiilor de învățămînt superior, precum și cu conducătorii instituțiilor de învățămînt preșcolar, primar, secundar general, special complementar, artistic, sportiv, secundar profesional, mediu de specialitate, în baza rezultatelor concursului desfășurat în conformitate cu legislația în vigoare;
- h) la alegerea, pe o perioadă determinată a salariaților, în funcții electivă în autoritățile publice centrale și locale, precum și în organele sindicale, patronale, ale altor organizații necomerciale și ale societăților comerciale;
- i) cu conducătorii unităților, adjuncții lor și contabilii-șefi ai unităților;
- k) pentru perioada îndeplinirii unei anumite lucrări;

k¹) pentru perioada implementării unui proiect investițional sau a unui program de asistență tehnică și financiară;

k²) pentru efectuarea unor lucrări legate de majorarea volumului de producție sau de servicii prestate, al căror caracter temporar (pînă la un an) poate fi argumentat de angajator;

k³) cu persoanele care se angajează la unitățile create pentru o perioadă determinată;

l) cu lucrătorii de creație din artă și cultură;

m) cu salariații asociațiilor religioase;

m¹) cu salariații care activează în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor;

n) în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare.

(2) În cazurile enumerate la alin.(1) lit.c1), c2), e), g), i), l) și m), încheierea unui contract individual de muncă pe durată determinată sau prelungirea, pe durată determinată, a unui contract existent este permisă doar atunci cînd stabilirea unui raport de muncă permanent nu este posibilă din motive obiective (cum ar fi disponibilitatea persoanelor care își fac studiile la secția de zi doar în perioada vacanțelor, existența unor legi organice care permit sau prescriu angajarea anumitor salariați pe durată determinată etc.). Motivele respective, de rînd cu temeiurile legale ale limitării duratei raportului de muncă, urmează a fi indicate în contract sau în acordul suplimentar la acesta

38. Articolul 81 din Codul muncii

(1) Contractul individual de muncă poate înceta:

a) în circumstanțe ce nu depind de voința părților (art.82 și 310);

a¹) prin acordul scris al părților (art.821);

b) la inițiativa uneia dintre părți (art.85 și 86).

(2) În toate cazurile menționate la alin.(1), ziua încetării contractului individual de muncă se consideră ultima zi de muncă.

(3) Contractul individual de muncă încetează în temeiul ordinului (dispoziției, deciziei, hotărîrii) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/înștiințării, cel tîrziu la data eliberării din serviciu, cu excepția cazului în care salariatul nu lucrează pînă în ziua eliberării din serviciu (absență nemotivată de la serviciu, privațiune de libertate etc.). Ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) angajatorului cu privire la încetarea contractului individual de muncă trebuie să conțină referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

39. Articolul 82 alin. (2) din Codul muncii

Contractul individual de muncă încetează în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de:

a) deces al salariatului, declarare a acestuia decedat sau dispărut fără urmă prin hotărîre a instanței de judecată;

b) deces al angajatorului persoană fizică, declarare a acestuia decedat sau dispărut fără urmă prin hotărîre a instanței de judecată;

b¹) retragere, de către autoritățile competente, a autorizației (licenței), permisului, care îi acordă salariatului dreptul de a activa într-o anumită profesie, meserie sau de a efectua o anumită lucrare – de la data retragerii actului respectiv;

c) constatare a nulității contractului prin hotărîre a instanței de judecată – de la data rămînerii definitive a hotărîrii respective, cu excepția cazurilor prevăzute la art.84 alin.(3);

d) retragere, de către autoritățile competente, a autorizației (licenței) de activitate a unității – de la data retragerii acesteia;

e) aplicare a pedepsei penale salariatului, prin hotărîre a instanței de judecată, care exclude posibilitatea de a continua munca la unitate – de la data rămînerii definitive a hotărîrii judecătorești;

- f) expirare a termenului contractului individual de muncă pe durată determinată – de la data prevăzută în contract, cu excepția cazului când raporturile de muncă continuă de fapt și nici una dintre părți nu a cerut încetarea lor, precum și a cazului prevăzut la art.83 alin.(3);
- g) finalizare a lucrării prevăzute de contractul individual de muncă încheiat pentru perioada îndeplinirii unei anumite lucrări;
- h) încheiere a sezonului, în cazul contractului individual de muncă pentru îndeplinirea lucrărilor sezoniere;
- i) atingere a vârstei de 65 de ani de către conducătorul unității de stat, inclusiv municipale, sau al unității cu capital majoritar de stat;
- j) forță majoră, confirmată în modul stabilit, care exclude posibilitatea continuării raporturilor de muncă;
- j¹) restabilire la locul de muncă, conform hotărârii instanței de judecată, a persoanei care a îndeplinit anterior munca respectivă, dacă transferul salariatului la o altă muncă conform prezentului cod nu este posibil;
- k) alte temeuri prevăzute la art.310.

40. Articolul 83 alin. (3) din Codul muncii

(3) Contractul individual de muncă pe durată determinată încheiat pentru perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului al cărui contract individual de muncă este suspendat sau care se află în concediul respectiv (art.55 lit.a)) încetează în ziua reîntoarcerii acestui salariat la lucru.

ASPECTE DE PROCEDURĂ ÎN RECURS

41. Ulterior, intimatului a fost expediat copia recursului declarat de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie, însoțită de înștiințarea privind necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii corespondenței, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 13). Copia recursului a fost recepționată de Alexandra Agache la 11 aprilie 2024, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f.d. 14, vol. I).

MOTIVAREA INSTANȚEI

42. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată conchide că recurenta s-a conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursul, întrucât copia deciziei motivate i-a fost notificată în mod electronic la 19 septembrie 2023 (f.d. 241, vol. I), iar cererea de recurs a fost depusă la 6 noiembrie 2023 (f.d. 3-6, vol. II).

43. Prin prisma prevederilor art. 444 din Codul de procedură civilă, la caz, examinarea cauzei civile în ordine de recurs s-a realizat fără înștiințarea și audierea participanților la proces.

44. Studiind materialele dosarului, prin prisma normelor de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a

admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, din motivele ce succed.

45. Conform avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

47. Instanța de recurs consemnează că legea procedural civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Aceasta dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

48. Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

49. În acest sens, legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune două limite raționale: *tantum devolutum quantum appellatum*, adică instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, fiind o consecință a principiului disponibilității care guvernează procesul civil și *tantum devolutum quantum iudicatum*, unde instanța de apel efectuează o nouă examinare în fond, dar și exercită controlul judiciar complet, în fapt și în drept, asupra ceea ce a hotărât prima instanță.

50. Astfel, respectând principiile dreptului procesual civil, instanței de apel îi revine o deosebită atenție de a determina toate componentele acțiunii civile, și în special obiectul acțiunii civile și temeiurile acesteia. Obiectul acțiunii civile îl formează pretențiile reclamantului față de pârât, adresate instanței de judecată în

scopul apărării propriilor drepturi și care reies din raportul material-litigios și în privința cărora instanța de judecată urmează să se expună prin hotărâre.

51. Prin urmare, instanța de judecată și de apel trebuie să determine raportul material-litigios dintre părți întru constatarea corectă a specificului obiectului acțiunii civile și temeiului acesteia. Subsecvent identificării raporturilor dintre părți, instanța de judecată urmează să stabilească obiectul probațiunii pe pricina dedusă judecătii, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților și fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului.

52. Din conținutul pretențiilor formulate de către Alexandra Agache în cererea de chemare în judecată, obiectul acțiunii îl constituie verificarea controlului judecătoresc de legalitate al ordinului nr. 1527-RU din 21 decembrie 2020 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie, prin care s-a încetat din 31 decembrie 2020, în legătură cu expirarea termenului, contractul individual de muncă încheiat pe perioadă determinată, *inter alia* cu salariatul Alexandra Agache. Ca pretenții subsecvente, reclamanta a solicitat restabilirea în funcția deținută anterior de infirmier la Centrul Stomatologic Universitar, încasarea plăților salariale pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă, încasarea indemnizației pentru perioada incapacității temporare de muncă (ianuarie 2021 – iunie 2021), repararea prejudiciului moral în mărimea a trei salarii medii și compensarea cheltuielilor de judecată.

53. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție vădește că, ordinul nr. 1527-RU din 21 decembrie 2020 a fost emis în temeiul art. 82 lit. f) din Codul muncii, conform căruia contractul individual de muncă încetează în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de expirare a termenului contractului individual de muncă pe durată determinată – de la data prevăzută în contract, cu excepția cazului când raporturile de muncă continuă de fapt și nici una dintre părți nu a cerut încetarea lor, precum și a cazului prevăzut la art. 83 alin. (3).

54. La rândul său, art. 83 alin. (3) din Codul muncii stipulează că, contractul individual de muncă pe durată determinată încheiat pentru perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului al cărui contract individual de muncă este suspendat sau care se află în concediul respectiv (art. 55 lit. a)) încetează în ziua reîntoarcerii acestui salariat la lucru.

55. Reieșind din acest considerent, instanța de recurs constată că, pentru justa soluționare a litigiului, urmează a fi stabilite temeiurile legale în baza cărora au luat naștere raporturile juridice dintre salariatul Alexandra Agache și angajatorul Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie, precum și condițiile esențiale ale

acestui raport, respectiv: tipul contractului individual de muncă încheiat (pe durată determinată sau nedeterminată), cauza încheierii acestuia (în baza unui post vacant ori pentru înlocuirea unui salariat aflat în suspendare), durata convenită de părți, modul de încetare a contractului, precum și eventualele clauze specifice stabilite de legislația muncii pentru asemenea situații. Numai prin delimitarea clară a acestor elemente se poate determina aplicabilitatea dispozițiilor art. 82 lit. f) din Codul muncii sau, după caz, a art. 83 alin. (3) din Codul muncii și se poate stabili caracterul legal ori ilegal al încetării raportului de muncă.

56. Din actele dosarului rezultă că între reclamanta Alexandra Agache și Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie a fost încheiat un contract individual de muncă, clauzele cărora au fost modificate și concretizate prin acordul adițional la contractul individual de muncă nr. 627/17 din 11 octombrie 2017. Așa, în baza acordului adițional la contractul individual de muncă nr. 627/17 din 11 octombrie 2017, activitatea reclamantei în funcția de infirmier la Centrul Stomatologic Universitar a fost prelungită pe o perioadă determinată, cuprinsă între 01 ianuarie 2020 și 31 decembrie 2020 (f.d. 16, vol. I). Acordul adițional a fost încheiat în temeiul art. 55 lit. f) din Codul muncii, cu o persoană pensionată, pentru o perioadă de doi ani și a avut ca obiect prestarea muncii pe un post liber existent în statele de personal ale instituției.

57. În acest sens a fost emis ordinul nr. 1981 din 24 decembrie 2019, cu privire la prelungirea duratei contractului individual de muncă, în baza art. 55 lit. f) din Codul muncii, care prevede încheierea contractului pe durată determinată **cu persoanele pensionate**, conform legislației în vigoare, pentru limită de vârstă ori vechime în muncă (f.d. 22, vol. I).

58. La 21 decembrie 2020, angajatorul Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie a emis ordinul nr. 1527-RU, cu privire la încetarea din 01 decembrie 2020, în legătură cu expirarea termenului contractului individual de muncă încheiat pe perioada determinată cu Alexandra Agache în temeiul art. 81 alin. (3), art. 82 lit. f) și art. 119 din Codul muncii (f.d. 24, vol. I).

59. Conform documentelor medicale emise pe numele Alexandrei Agache, aceasta s-a aflat în concediul medical începând cu 14 decembrie 2020 până la 09 iunie 2021 (f.d. 26–30, vol. I).

60. Fiind investită cu examinarea cauzei, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin hotărârea din 28 noiembrie 2022, a admis acțiunea depusă, anulând parțial ordinul privind încetarea contractului individual de muncă, în privința Alexandrei Agache, cu restabilirea acesteia în funcția deținută anterior, pentru perioada 31 decembrie 2020 – 10 iunie 2021 și încasarea prejudiciului moral în sumă de 4 000

MDL, precum și a sumei 2 000 MDL cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

61. Instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, prin decizia din 27 iunie 2023, a respins cererea de apel depusă de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie, menținând hotărârea instanței de fond (f.d. 228, 229–240, vol. I).

62. Analizând memoriul hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că acestea au considerat ilegală încetarea contractului individual de muncă, întrucât reclamanta se afla în concediu medical la acel moment, aplicând dispozițiile art. 83 alin. (3) și art. 55 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

63. Efectuând controlul judiciar al deciziei instanței de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțelor importante ale speței, iar în consecință nu a stabilit cadrul legal aplicabil și a aplicat eronat normele de drept material.

64. În primul rând, instanța de recurs observă o divergență esențială între norma legală în baza căreia a fost încheiat și ulterior prelungit contractul individual de muncă al reclamantei și temeiul juridic aplicat de instanțele ierarhic inferioare.

65. Astfel, prin ordinul nr. 1981 din 24 decembrie 2019, contractul individual de muncă al Alexandrei Agache a fost prelungit expres în baza art. 55 alin. (1) lit. f) din Codul muncii, dispoziție care permite încheierea și prelungirea contractelor de muncă pe durată determinată cu persoanele pensionate, pentru o perioadă de până la doi ani, cu posibilitatea prelungirii, conform art. 54 alin. (2) și art. 68 din Codul muncii.

66. Cu toate acestea, instanțele de fond și apel, efectuând controlul de legalitate al încetării raporturilor de muncă, au considerat că speța este guvernată de prevederile art. 55 alin. (1) lit. a) și la art. 83 alin. (3) din Codul muncii, ca fiind raporturi de muncă pe durată determinată pentru înlocuirea unui salariat suspendat.

67. Din suportul probator administrat la dosar, precum și din partea motivată a deciziei instanței de apel nu rezultă că instanțele ar fi elucidat aspectul dacă reclamanta a fost angajată pentru a suplini temporar obligațiile de muncă ale unui salariat absent sau pe un post liber existent în statele de personal ale instituției, în temeiul normei speciale privind persoanele pensionate.

68. Acest fapt determină că instanța de apel nu a făcut distincția între instituția încetării contractului individual de muncă în temeiul art. 55 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, aplicabilă pe perioada îndeplinirii obligațiilor de muncă ale salariatului al

căruia contract este suspendat, și cea prevăzută la lit. f), referitoare la persoanele pensionate.

69. Neelucidarea naturii contractului individual de muncă al reclamantei, dacă acesta a fost încheiat în temeiul art. 55 lit. a) sau art. 55 lit. f) din Codul muncii, face imposibilă verificarea legalității încetării raportului juridic. În timp ce primul tip de contract încetează la data reîntoarcerii la lucru a salariatului înlocuit (art. 83 alin. (3) din Codul muncii), al doilea încetează de drept la expirarea termenului (art. 82 lit. f) din Codul muncii). În cazul celui din urmă, ordinul angajatorului având doar caracter constatator, indiferent de aflarea salariatului în concediu medical ori alte concedii.

70. Deopotrivă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în cazul în care se va constata că contractul individual de muncă al reclamantei a fost încheiat și prelungit în baza art. 55 alin. (1) lit. f) din Codul muncii (cu persoanele pensionate), raporturile de muncă sunt guvernate de normele speciale aplicabile acestei categorii de contracte pe durată determinată.

71. În această ipoteză, încetarea raportului juridic de muncă survine de drept, exclusiv prin ajungerea la termen, în conformitate cu art. 82 lit. f) din Codul muncii, care stipulează încetarea de drept a contractului individual de muncă pe durată determinată la expirarea termenului prevăzut în contract. Încetarea se constată prin ordinul angajatorului, care are caracter constatator și nu constitutiv de drepturi, întrucât raportul juridic încetează prin efectul legii. Norma nu prevede nicio excepție referitoare la imposibilitatea emiterii ordinului în perioada aflării salariatului în concediu medical, de odihnă anual, concediu de studii sau de maternitate.

72. În aceste condiții, prevederile art. 83 alin. (3) din Codul muncii nu sunt incidente, întrucât ele privesc numai contractele de muncă pe durată determinată încheiate în temeiul art. 55 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, respectiv pentru înlocuirea temporară a unui salariat aflat în suspendare. Extinderea aplicabilității acestor norme la ipoteze neprevăzute de legiuitor constituie o interpretare eronată a dreptului material.

73. Totodată, instanța de recurs atrage atenția că protecția conferită salariatului pe perioada concediului medical (art. 86 alin. (2) din Codul muncii) operează exclusiv în ipoteza concedierii din inițiativa angajatorului, dar nu și în cazul încetării de drept a contractului individual de muncă pe perioadă determinată. Așadar, simpla aflare a reclamantei în concediu medical la data expirării termenului contractual nu împiedică, din punct de vedere legal, încetarea raportului juridic.

74. În cazul în care raporturile de muncă ale reclamantei au fost guvernate de norma art. 55 alin. (1) lit. f) din Codul muncii, invocarea faptului că încetarea raporturilor de muncă a fost ilegală din motivă aflării salariatului în concediu

medical, în esență, este o interpretare ce contravine literei și scopului legii. Or, Codul muncii nu instituie o interdicție absolută de încetare a raporturilor de muncă în perioada incapacității temporare de muncă, atunci când încetarea intervine prin expirarea de drept a termenului unui contract încheiat pe durată determinată.

75. Din considerentele expuse, Completul de Judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, confuzia dintre cele două ipoteze legale (art. 55 alin. (1) lit. a) și art. 55 alin. (1) lit. f)) a condus la o soluție nemotivată, deoarece instanța de apel nu a stabilit cert dacă în privința reclamantei sunt aplicabile normele de protecție a salariatului în perioada concediului medical. Circumstanța dată impune necesitatea trimiterii cauzei la rejudecare, pentru elucidarea stării de fapt a speței, cu identificarea normelor de drept materiale ce guvernează speța și aplicarea corectă a acestora.

76. Astfel, la caz, soluția instanței de apel nu este suficient motivată, întrucât nu indică în ce măsură faptele reținute îndeplinesc condițiile prevăzute de lege pentru constatarea ilegalității ordinului de încetare a raporturilor de muncă și, drept consecință, restabilirea acestor raporturi. Iar, lipsa unei analize riguroase a circumstanțelor speței și a unei motivări clare, pun în dificultate exercitarea unui control judiciar veritabil de către instanța de recurs.

77. La aspectul dat este imperioasă jurisprudența CtEDO în cauza *Hiro Balani vs. Spania*, în care Înalta Curte a notat că, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a articolului 6 § 1 din CEDO.

78. Articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (*Perez c. Franței [MC]*, nr. 47287/99 din 12 februarie 2004, § 80; *Loupas c. Greciei*, nr. 21268/16 din 20 iunie 2019, § 37; *Capacchione c. Republicii Moldova* din 30 noiembrie 2021, § 19).

79. De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene pentru Drepturile Omului, acest articol obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (*Paixão Moreira Sá Fernandes c. Portugaliei*, nr. 78108/14 din 25 februarie 2020, § 71 și

cauzele citate în aceasta; Caraman c. Republicii Moldova din 16 februarie 2021, § 23).

80. Coroborând circumstanțele ce preced, instanța de recurs conchide temeinicia recursului declarat de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie, iar drept consecință necesitatea de a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

81. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 440 alin. (3), art. 442, art. 444 și art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova,

Casează integral decizia din 27 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandra Agache împotriva Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova cu privire la anularea ordinului, restabilirea la muncă, încasarea plăților salariale și a prejudiciului moral și trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte /semnat/ Stela Procopciuc

Judecători /semnat/ Diana Stănilă

/semnat/ Oxana Parfeni

Copia corespunde originalului,
judecător

Oxana Parfeni